

Mỗi Độ Khai Trường

(Thơ dịch bài La Rentrée Des Classes của Anatole France)

Hàng năm mỗi độ thu về
Gió hiu hắt thổi lạnh tê cây hàng
Lá xanh dần ngả sang vàng
Nhớ khi chiều tối ngồi ăn dưới đèn.

Vườn Lục- Xâm- Bảo đi xuyên
Vội tôi những buổi đầu tiên tháng mười
Buồn buồn mà đẹp tuyệt vời
Lá rơi lả tả trên vai tượng ngà.

Trong vườn tôi thấy bấy giờ
Là một cậu nhỏ đứt tay túi quần
Lưng đeo chiếc cặp tới trường
Như chim nhảy nhót tung tăng trên đường.

Thì ra mừng tượng trong lòng
Bởi vì cậu nhỏ là hình bóng tôi
Chính là hình bóng của tôi
Hai mươi năm trước, một thời xa xôi.

Y xưa tôi chẳng đoái hoài
Giờ y biến mất thì tôi thương hoài
Yêu hơn bao cái thằng-tôi
Mà tôi đội lốt từ ngày vắng y.

Y bướng bỉnh, y làm lì
Nhưng không hung dữ, chẳng gì đáng chê
Lòng tôi tiếc hấn bề bề
Mỗi khi chạnh nhớ tràn trề niềm vui.

Hăm lăm năm trước cùng thời
Tám giờ sáng sớm vườn này hấn đi
Mà lòng thoáng chút sắt se
Thì ra là bởi hôm nay khai trường.

Tuy nhiên cặp sách trên lưng
Con quay trong túi tung tăng qua vườn
Nguồn vui lại chứa chan lòng
Bạn bè gặp lại còn mừng nào hơn.

Hàn huyền bao chuyện cho cùng
Hỏi Laboriette săn rừng mần răng
Nên chẳng kể hấn đã từng
Một phen nhảy ngựa trong rừng Auvergne

Làm nên được những chuyện này
Phải đâu để dẫu, tức thời để khoe.
Fontanet, gặp tức thì
Nhỏ như chuột nhắt, khôn tày Ulysse.

Mà y đứng nhất nhiều khi
Mặc tình y diều gặp thì cứ vui.
Lục- Xâm vườn ấy mỗi ngày
Sớm mai tươi mát y thời vẫn qua.

Những gì y thấy ngày xưa
Cũng là tôi thấy bây giờ chẳng sai
Vẫn trời ấy, vẫn đất này
Cảnh xưa hồn cũ chia vui, sẻ buồn.

Riêng lòng thoáng chút băng khuâng
Còn đây vạn vật, biệt tăm hấn rồi
Cho nên càng tuổi cuối đời
Khai trường mỗi độ càng hoài vấn vương.

Hoàng Xuân Thảo

" la rentrée" của A.France

ngoockhoi hoang

Bài này tôi học lớp Deuxième Année thời Pháp tức lớp 8 bây giờ, khoảng 13 tuổi và tôi có dịch ra thơ đưa cho giáo sư Hoàng Ngọc Phách coi nhưng thầy chê thơ còn non yếu, giờ tôi chỉ còn nhớ loáng thoáng vài câu, nhân đọc bài anh post, nhớ lại và bổ khuyết thêm thành một bài thơ dịch mới, post gửi ACE xem để hồi tưởng một thời chúng ta còn là cậu bé trong bài của Anatole France

2017-07-07 13:23 GMT-04:00 vuong dang-vu

<svhdqymembers@emaildodo.com>:

Thú thực với các bạn bài dưới đây của A .France đối với tôi,khi đọc lên cảm thấy có tính cách "poésie" (theo nhịp của câu văn và của nhịp tim) hơn các prose poèmes của Baudelaire

Đọc bài này vào hồi tuổi già hiện nay vẫn cảm thấy cái rung động của lúc đọc và học nó hồi 10 tuổi

Je vais vous dire ce que me rappellent, tous les ans, le ciel agité de l'automne, les premiers dîners à la lampe et les feuilles qui jaunissent dans les arbres qui frissonnent ; je vais vous dire ce que je vois quand je traverse le Luxembourg dans les premiers jours d'octobre, alors qu'il est un peu triste et plus beau que jamais ; car c'est le temps où les feuilles tombent une à une sur les blanches épaules des statues. Ce que je vois alors dans ce jardin, c'est un petit bonhomme qui, les mains dans les poches et sa gibecière au dos, s'en va au collège en sautillant comme un moineau. Ma pensée seule le voit ; car ce petit bonhomme est une ombre ; c'est l'ombre du moi que j'étais il y a vingt-cinq ans Vraiment, il m'intéresse, ce petit : quand il existait, je ne me souciais guère de lui ; mais, maintenant qu'il n'est plus, je l'aime bien. Il valait mieux, en somme, que les autres moi que j'ai eu après avoir perdu celui-là. Il était bien étourdi ; mais il n'était pas méchant, et je dois lui rendre cette justice qu'il ne m'a pas laissé un seul mauvais souvenir ; c'est un innocent que j'ai perdu : il est bien naturel que je le regrette ; il est bien naturel que je le voie en pensée et que mon esprit s'amuse à ranimer son souvenir.

Il y a vingt-cinq ans, à pareille époque, il traversait, avant huit heures, ce beau jardin pour aller en classe. Il avait le cœur un peu serré : c'était la rentrée.

Pourtant, il trottait, ses livres sur son dos, et sa toupie dans sa poche. L'idée de revoir ses camarades lui remettait de la joie au cœur. Il avait tant de choses à dire et à entendre ! Ne lui fallait-il pas savoir si Laboriette avait chassé pour de bon dans la forêt de l'Aigle ? Ne lui fallait-il pas répondre qu'il avait, lui, monté à cheval dans les montagnes d'Auvergne ? Quand on fait - 92 - une pareille chose, ce n'est pas pour la tenir cachée. Et puis c'est si bon de retrouver des camarades ! Combien il lui tardait de revoir Fontanet, son ami, qui se moquait si gentiment de lui, Fontanet qui, pas plus gros qu'un rat et plus ingénieux qu'Ulysse, prenait partout la première place avec une grâce naturelle !

Il se sentait tout léger, à la pensée de revoir Fontanet.

C'est ainsi qu'il traversait le Luxembourg dans l'air frais du matin. Tout ce qu'il voyait alors, je le vois aujourd'hui.

C'est le même ciel et la même terre ; les choses ont leur âme d'autrefois, leur âme qui m'égaye et m'attriste, et me trouble ; lui seul n'est plus.

C'est pourquoi, à mesure que je vieillis, je m'intéresse de plus en plus à la rentrée des classes.